

Független Magyarország

Egy szám
40
korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefonszám: 184.

Felelős szerkesztő:
FODOR KÁROLY
Helyettes szerkesztő:
JEGESS JÓZSEF

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre — 1800 K
Vidékre negyedévre — 2000 K

Egy szám
40
korona

Ne államosítsuk a polgári iskolát

A város törvényhatósági bizottságának ma délutáni közgyűlése elé azzal a javaslatmal lép a város tanácsa, hogy ajánlja fel a város közönsége az államnak a városi polgári iskola államosítását. Az államosítás célját nem ismerjük, mert a bevalított cél nem ok államosításra. A bevalított cél ugyanis az, hogy a várost az iskola költségeinek viselésétől tehermentesítsék. A valóság ezzel szemben az, hogy az állam csak úgy vesz át iskolát, hogy az összes dologi kiadásokat áthárítja a régi iskolafenntartóra, annak sokkal súlyosabb terheket ró a vállára, semhogy arról azt lehetne állítani, hogy ez könnyítést jelentene a város pénzterárá javára. Más volt a helyzet a népiskoláknál, ahol az iskolákat fejleszteni, a tantermek számát szaporítani kellett. Ezeket a terheket a város tényleg nem bírta el, ezeket át kellett hárítani az államra. A városi polgári iskola államosításánál azonban nem lehet szó további fejlesztésről, tanterem szaporításról. Maradna még a legutóbbi közgyűlésen felhozott kifogás az iskola higiénikus viszonyaira. Ez az egyetlen baj, nagyon könnyen elintézhető. Nagyobb erőfeszítés kell az iskola tisztaságát kereszttől vinni és teljesíteni kell az intézet igazgatójának előterjesztésében kifejtett kívánásait. Mert megállapítást nyert, hogy az igazgató bejelentette azokat az állapotokat, sürgette a baj orvoslását, de minden felszólalása sikert frúlekre talált. Amikor ma a közgyűlés tárgyalni fogja a tanácsnak az államosításra vonatkozó javaslatát, ismételve figyelmeztetjük a bizottsági tagokat a terhekre és figyelmeztetjük a bizottsági tagokat

arra is, hogy az épület tulajdonjoga is átszáll az államra, de fenntartási költségei a város köteleisége me-

red. Tartsa csak meg a város iskoláját és törekedjen azt rendben tartani

Bethlen ismét külföldi utra készül

Budapest. Gróf Bethlen István miniszterelnök a nyári szünetet ismét külföldi utazással akarja eltölteni. A miniszterelnök külföldi utját most készíti elő a külügyminiszterium. A Magyar Pávirati Iroda értesítése szerint Bethlen utja a külföldi kölesénnel van kapcsolatban.

Kikerülhetetlen az ex-lex Gömbös nem mond le ügyvezető alelnöki alásáról.

Budapest. Helnap tűzik napirendre az indemnítási tárgyalását. Ugy az ellenzék, mint a kormányt támogató pártok erősen készülnek a tárgyalásra. Valóságos szereplési vágy mutatkozik a képviselők között, mindenki beszélni akar. Egyes lapok úgy tudják, hogy Gömbös Gyula a keddi pártterkezetlen mond le az egységes párt ügyvezető alelnöki tisztségéről. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. Gömbös egyelőre az egységes párt alelnöke marad. Az

indemnítási vita tartamára kikerült a földbi-toknove-la tárgyalását kitlni. Nagy- atádi Szabó földmívelésügyi miniszter jelenleg a földhittel megszerzése ügyében fáradozik. Az ellenzéki oldalon legfőképpen a tisztviselő-kérdést és a drágaság problémáját fessegetik majd. Oly nagyszámban jelentkeztek a szónokok, hogy még nyolc órást is sekezt sem lesz le-hetséges a felhatalmazási vitát befejezni és így kikerülhetetlen az ex-lex állapot.

Helyzet a Ruhr-vidéken.

Berlin. A Ruhr-vidékről érkezett jelentések képét adják annak a súlyos helyzetnek, melyet a vasuti forgalom beszüntetése okozhat. A burgonya métermázsánként a forgalom beszüntetése miatt 20.000 márkára drágult. Minden élelmicikk ára fékezhetetlen irammal szágult felfelé. A német jóvátételi kötvények utolsó sorozatát, melyet 1922. december hónapban adtak át a németek, 15 én, a lejárat napján teljes egészében beváltották

Az ébredők nagygyűlése.

Budapest. Az Ébredők Magyarok Egyesülete tegnap délelőtt 11 órai kezdettel rendkívüli országos közgyűlést tartott, amely a késő éjjeli órákban ért véget. A közgyűlésen Pálóczy Horváth István országos elnök társai

val együtt való lemondását jelentette be, miután Dániel Sándor méltatta a leköszönt elnök érdemeit. Tekintettel arra, hogy a tisztvisar megválasztásában megáll podni nem tudtak, egy bizottságot állítottak az ÉME élére. A

bizottság tagjai: Hájjas Iván, Prónay Pál, Szalay Endre, Hegedűs György, Heikely Tibor. Eután Lendvay István tartott beszédet, amit a szolgálóban levő rendőrtisztviselő több ízben megsértélre intett.

Megszűnt a francia-portugál kereskedelmi szerződés.

Páris. A francia portugál ideiglenes kereskedelmi egyezmény megszűnt. A gazdasági viszony megszakadása következett be a két ország között.

Ujabb katasztrófális viharok a felvidéken.

Zsolnáról jelentik: A keleti nyugati felé kúzdó viharok most Trencsénmegyében okoztak katasztrófális pusztításokat. Külö-öcsen veszedelmes volt Trencsén városa körül. Ott egyszerűen behurult az ég és néhány perc múlva már esti sötétségbe burkolódzott minden. Utána olyan hatalmas orkán támadt, amilyenre nem volt még példa. A vihar félkilométerre döntötte szét a Vág-vizét, házakat döntött be és fákat csavart ki. Azután pusztító jégeső vonult végig és villám csapott a Budatini várba. A vihar óriási károkat okozott.

Hivatalok részére ujjalakítják a zolyomi várat.

Prágából jelentik: A csehszlovák belügyminiszter a benyújtott tervek szerint a kormány hozzájárulására megengedte, hogy a zolyomi várat, ami értékes történelmi nevezetesség, renoválják és benne helyezték el a vár megye zsúpáni hivatalait. A kalkulációk ezt bizonyítják, hogy a vár ujjalakítása nem kerül annyiba, mint egy új épület felépítése. A renoválás munkálatait kiméletlenül megkezdték.

A színház kérdése.

Mar hány Mikhósa színházgató, aki eddig Bajára járt tavasszi és őszi színháznyitást tartani, Pécsre pályázott. Mar hány sora még nincsen eldöntve, de valószínű, hogy megkapja a várost. Amennyiben Mar hány megkapná a várost, úgy Bajára semmi esetre sem jön el, mert a színpad már szeptemberben megkezdődik Pécsen. De úgy tudjuk, hogy Mar hánynak még egy sines kedve Bajára visszatérni, ha nem kapja meg Pécs-et, mert az elmúlt őszi színpad nem volt valami nagyon sikeres.

Erről a kérdéssel beszélni csak egyszerűen már lehetetlen, nyúlunk, leplezetlenül, minden körülmény nélkül. A valószínű, hogy nem lehet esedékes, ha a színházgatók Baján nem hogy valami fényesen. Mert hogyan áll a helyzet? Nagy társulat nem jön Bajára máskor, csak késő tavasszal, vagy korai ősszel. Akkor, amikor a direktor nem juthatnak a téli állomásra, vagy még nem lehet oda be, mert még meleg az idő. Baján nincsen színházgatóra alkalmas terem. Telt háznál törhetetlen a hőség csakban a termekben. Nagyon természetesen kell venni azt, hogy a hőszigetelés enyhén tavasszal vagy őszi színpadon van a színházban, mint egy szék, fűlédit levegőjű teremben.

Ami pedig a bajai színházgatókra használt termek tűzbiztonságát illeti, hát arról igazán lehet beszélni. Aki ezekbe a termekbe juttatni engedélyt ad, az nagy felelősséget vállal magára.

Nem kívánjuk bővebben részletezni a dolgot és rá kell térni egyszerűen arra, hogy a bajai termek bizony nem felelnek meg a tűzbiztonsági követelményeknek. Egyedül az Uránia mosgó színház az, amely ebben a tekintetben tényleg minden irányban teljesen kifogástalan. Ugy véljük, hogy már ez a körülmény is kellene, hogy sürgősen megoldás felé vigye a színház kérdést, vagy pedig a mesterei termekben megtekinthetők a kellő intézkedést a tűzbiztonság szempontjából.

T Ő z s á s.

Mai zürichi nyitás: Budapest 07.

Berlin 056, Newyork 556 75
Milano 2555 Prága 1698. Budapest 07, Belgrád 605., Varsó 0:60 Bécs 0:0078 50, osztrák bélyegzetű — Hollandia — London 2569, Páris 3660.

Hódolat a hősöknek.

Hazafias ünnep a zsidótemplomban.

Hazafias, meleg érzéssel áhított ünnepet látott tegnap, vasárnap délután Baja város zsidó templomában. H. r. mindehat hősi fialatnak hódolt Baja város közönsége felekezeti különbség nélkül.

A zsidó hitközség tagjai dr. Péner Miklós lelkészük buzdítására hazafias áldozatkésztséggel emléktáblát emeltek azoknak a bajai zsidóvallású fiataloknak, akik a világháborúban a különféle harcstereneken hősi halált haltak a hazá védelmében. Ezt az emléktáblát a zsidótemplom omlóoszlopok között helyezték el és tegnap, vasárnap avatták fel a hazafias áldozatkésztséggel hirdető márványtáblát.

Az ünnepség délután 6 órakor kezdődött, de már jóval előbb hullámzott a zsidóság. Hat óra a szünetig megejt a templom hájója, valamint a templom udvara és előcsarnoka ünnepi közönséggel. Megjelent a helyi közönség teljes tisztikara, a városi önkormányzat képviselői, a városi tanács, a városi tanács elnöke dr. Vojnics Ferecz polgármester vezetésével, a királyi törvényszék, a királyi járásbíró, a közigazgatás, a pénzügyigazgatóság, az összes egyéb állami hivatal, az Ipartestület Országos Ipari vezetőségével és minden egyesület és jótékonytársulat intézmény képviselői.

A templom előtt helyet foglalt a katonai díszcsapata.

Az ünnepséget a templomi énekkar „Magyar Hisszekegye” nyitotta meg. Majd Lemberger Ármán dr. emlékedett szövegének

emlékedett hangja, klasszikus hazafias beszédben avatta a hősi halottak emléktábláját.

A templomi énekkar gyönyörűen előadott gyászéneke után Dr. Péner Miklós lelkész lépett a szószékre és hatalmas, hazafias beszéddel átfűtött nyelvével beszédben hódolt a hősi halottaknak, akik életüket áldozták a hazáért. A pap beszéde után hangzása után felekezeti az udvaron a kórus és a díszcsapata díszes díszletet adott.

Berger Salamon főként hatalmas baritonjával az énekkar kísérete mellett könyvekig megejt és művészi módon előadott gyászéneket a magyar nemzet legcsodálatosabb szövegét, a himnusz követte és azután a bajai város nevében Dr. Küster Emil tartalékos főhadnagy beszélt. Lelekes, lendületes szavakban tett szent fogadalmat, hogy majd ha jön az a nagy pillanat, amikor a hazá áldozatát kívánja a fiataloktól, követni fogják a hősi halált, annak utá az és ha a hazá eseti érdeke úgy kívánja, követni példájukat.

A „Magyar Hisszekegye” akkordja mellett ért az ünnepség végét. A közönség emlékedett hangulatban ünnepelt a templomból. A katonai csapata díszes díszletben elvonult a hősi emléktáblája előtt és ezzel befejeződött a kegyeletos, szép ünnepség.

Nem muaszhatjuk el még megemlékezni, hogy a templom omlóoszlopok pompás képet nyújtott délszaki növények, virágok, nemzeti színek és város színeit viselő zászlódiában.

A tanítóképző zászlószentelési ünnepsége.

Tegnap délelőtt 9 órai kezdéssel lélekemelő ünnepség zajlott le a bajai Tanítóképző intézet épületében. Tegnap lelekedett le az intézet díszcsapata. A bajai tanítóképző már a háborús évek előtt akart zászló venni magának, de a világháború, a hosszú háború, a forradalmak, a megállás, megátolták a törvényszék elnöke. Végre most, amikor kész eszedesebb viselkedésünk, lezárta a szék, a hazai lármák, megvette magának a zászló a bajai tanítóképző és tegnap délelőtt ünnepélyes program keretében le is lelekedett a zászlót.

Az ünnepségnek igen sok fővárosi vendége is volt. A zászlószentelési tiszteletre Dulevics Árpád miniszteri osztálytanácsos felelősséget kéri fel. A kultuszmi-

niszter szintén képviseltette magát a zászlószentelési ünnepségen. Megjelent Baja városi önkormányzat közönsége is és az ünnepély a legcsodálatosabb körülményben zajlott le.

A programot ünnepi mise kezdte be, melyet Gocelik Kálmán dr. plébános tartott meg. A mise alatt a tanítóképző ifjúsági énekkara szolgáltatotta a kórust. Mise után a Hisszek egy... et énekelte az énekkar, azután következett a zászló megemlékezés. A zászlószentelés után Amler Antal igazgató mondott magasztaló beszéddel. Az ifjúsági énekkar éneke után Kájnal Aranka énekelte a zászlószentelési szöveget, Dulevics Árpádné, aki válaszul a zászlószentelési ünnepséget nyitotta meg. A díszcsapata átvonulása után

bajai Daloskőr Tomcsányi Adám karnagy vezetésével énekelte. A Daloskőr karnagyja valószínűleg meglepetésként hallott és az előadott énekeknek lelekedett a publikumot. Ezután a zászlószentelés befejezését követően a pompás díszcsapata rudjára Gocelik plébános verte be az első aranycsapot.

A zászlószentelés után a színpadon az ifjúsági énekkar énekelte, majd Amler Antal igazgató meleg szavakkal köszönetet mondott fel Dulevics Sándor igazgató, az intézet egykori igazgatójának. A díszcsapata a Hisszek egy... sarta be.

A NAPESEMENYEI

A kormányzó születésnapja.

Baja város hazafiasan érkező közönsége ma meleg szeretettel ülte meg Horthy Miklós ur főméltósága születésnapját. Az iskolákban szünetelt a mai ünnepnapra az előadás, az összes felekezetek templomaiban hálaadás istentiszteletet tartottak, ahol a hatóságok, egyesületek és testületek képviselve voltak. Az éjtatos hívők minden felekezeti templomában nagy számban jelentek meg.

— **Értesítés.** A bajai kir. pénzügyigazgatóság által elkészített 1918—1922. évi változatlan harmadonstályu kereseti adó tételek lejegyzését megküldte a városi önkormányzatnak közönségre tételek és elírás eljából. A mai napról számított 8 napon keresztül a 21. számú szobában közönségre van téve. Érdekeltek ellene a felekezeti beadványok 30 napon belül. Bárki más pedig észrevételt intézhet az adófelosztás, az adófelosztási bizottsághoz.

— **Árdrágítók a rendőrségen.** A szombati piszon erélyes rajzát rendezett a rendőrség. Négy előállítás történt mindössze, bár nagyon sok az árdrágító a bajai piacon. Az egyik vádlott azért került a rendőrségre, mert a cserecsapata kilogrammját 600 koronáért akarta eladni. Volt olyan az előállítások között aki a kisvárosi bíróságon való eszike árát páronként 4000 koronában állapította meg. Az eljárás megindították a nyakonsipott árdrágítók ellen, akik felett az uszorbíró megindított.

— **Községmérés a fegyveradó lejtrom** Baja th. város tanácsa kühírre teszi, hogy a bajai m. kir. Pénzügyi igazgatóság 16933/II, 1923. má. ma rendelkezéssel érvényesített

